

Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Aan de leden van de vaste commissie voor  
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Per email verzonden aan:  
[cie.szw@tweedekamer.nl](mailto:cie.szw@tweedekamer.nl)

**DATUM**

14 oktober 2026

**KENMERK**

20261410AB

**BETREFT**

Commissiedebat  
Participatiewet 29 oktober  
2026

**BIJLAGEN**

-

**CONTACT**

THEO VAN UUM

**TELEFOON**

06-15035170

**E-MAIL**

THVANUUM@VGN.NL

Geachte leden van de commissie,

Op 29 oktober 2026 spreekt uw commissie over de Participatiewet. Namens de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) vragen wij uw aandacht voor één centrale boodschap: investeer blijvend in de talenten, ontwikkeling en mogelijkheden van mensen met een beperking. Zodat zij mee kunnen doen en, waar mogelijk, betaald kunnen werken. Waarbij onbetaald werk dezelfde waardering krijgt als betaald werk.

Ondanks de gezamenlijke inzet vanuit het programma Simpel Switchen, dat is gericht op het versoepelen van overgangen in de participatieketen, is de weg van dagbesteding naar werk nog niet vanzelfsprekend. Het recent verschenen advies *Van cliënt naar collega* van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) onderstreept dat mensen met een beperking niet in de eerste plaats cliënt zijn, maar inwoner, leerling, werknemer en collega. De VGN steunt dit advies van de RVS en wij hopen op een snelle, constructieve reactie vanuit het kabinet, waarin het advies "Van Cliënt naar Collega" ruimhartig wordt omarmd.

Wij vragen uw aandacht voor vier concrete aandachtspunten bij deze hoofdboodschap:

**Maak 'van cliënt naar collega' een leidend uitgangspunt**

Het advies *Van cliënt naar collega* vraagt om een fundamenteel andere benadering: niet zorg of een uitkering, maar ontwikkeling, participatie en werk moeten het vertrekpunt zijn. Zorg en ondersteuning zijn daaraan dienstbaar. Dat vraagt om het beter laten aansluiten van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet langdurige zorg en de Participatiewet en om structurele investeringen in meerjarige, praktijkgerichte scholing.

**Bezoekadres**

Oudlaan 4  
3515 GA Utrecht

**Postadres**

Postbus 413  
3500 AK Utrecht

+31 (0)30 273 93 00  
[info@vgn.nl](mailto:info@vgn.nl)  
[vgn.nl](http://vgn.nl)

En om deze te verbinden aan de ontwikkelpaden, die aansluiten bij het tempo en de mogelijkheden van mensen met een beperking. Ook als betaald werk nog niet mogelijk is. Tegelijk is actieve betrokkenheid van het bedrijfsleven nodig om passende leerwerkplekken en duurzame banen te creëren, functies anders in te richten en begeleiding op de werkvloer te organiseren.

Zo krijgen mensen die nu gebruikmaken van dagbesteding de ruimte om zich te blijven ontwikkelen. Voor sommigen leidt dit tot betaald werk; voor anderen past vrijwilligerswerk, een leerwerkplek of een andere vorm van maatschappelijke participatie beter. De talenten, wensen en ontwikkelmogelijkheden van mensen zijn leidend, niet de indicatie of regeling.

Wij vragen u de uitgangspunten van "*Van cliënt naar collega*" te omarmen en te vertalen naar de Wlz, de Wmo, de Participatiewet, de programma's Simpel Switchen, Nederland Werkt en het beleid rond Leven Lang Ontwikkelen en het domeinoverstijgend beleid dat hieraan raakt van SZW, OCW en VWS. Minimaal noodzakelijk is structurele financiering voor Praktijkgerichte scholing voor mensen met een beperking.

### **Investeer structureel in leren en ontwikkelen op maat**

Wanneer we de ambitie hebben dat meer mensen met een beperking gaan werken, dan is het noodzakelijk hun de kans te geven zich daarvoor te ontwikkelen. Mensen met een verstandelijke beperking leren op een andere manier en in een ander tempo dan gemiddeld. Reguliere beroepsopleidingen sluiten op dit moment niet altijd aan. Deze mensen kunnen met passende, praktijkgerichte leertrajecten wel werknemersvaardigheden en vakvaardigheden ontwikkelen.

Er lopen verschillende trajecten en projecten die nodig zijn om mensen met een beperking meer kansen te geven om zich te ontwikkelen en de stap naar werk te zetten. Denk aan de ontwikkel- en voorschakeltrajecten van het ministerie van SZW, praktijkgerichte brancheopleidingen en het project *MBO op Maat*. Met passende ondersteuning, leren in de praktijk en samenwerking tussen onderwijs, gehandicaptenzorg en werkgevers kunnen mensen in hun eigen tempo toewerken naar een diploma, certificaat, praktijkverklaring of passende plek op de arbeidsmarkt

Bij alle huidige en toekomstige ontwikkelingen is het essentieel dat deze trajecten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, waaronder mensen met een dagbestedingsindicatie.

Juist bij deze doelgroep is veel arbeidspotentieel aanwezig dat nu nog onvoldoende wordt benut.

Wij vragen de minister daarom om mensen met een beperking in alle plannen en beleid rond leren, ontwikkelen en werken nadrukkelijk mee te nemen en samen met de ministeries van OCW en VWS te zorgen voor structurele, domeinoverstijgende financiering van praktijkgerichte en verlengde leertrajecten.

### **Verbind specialistische kennis aan de regionale werkcentra**

De overstap van dagbesteding naar betaald werk vraagt niet alleen iets van mensen met een beperking. Ook werkgevers hebben passende ondersteuning nodig als zij in hun organisatie ruimte maken voor mensen met een beperking. Werkgevers moeten laagdrempelig ergens terecht kunnen met vragen over begeleiding, communicatie, aanpassing van werkzaamheden en het duurzaam organiseren van een passende werkplek, omdat voor mensen met een (verstandelijke) beperking soms heel andere zaken nodig zijn dan deze werkgevers gewend zijn.

De regionale werkcentra (RWC) hebben hierin een belangrijke rol. Zij beschikken echter niet over de specialistische kennis die nodig is voor een duurzame overstap van dagbesteding naar betaald werk voor deze specifieke doelgroep.

Gehandicaptenzorgorganisaties kennen de persoon, weten welke ondersteuning nodig is en kunnen werkgevers adviseren wanneer zich op de werkplek vragen of knelpunten voordoen. Zij bieden in de praktijk regelmatig begeleiding, consultatie en nazorg. Deze inzet is echter niet structureel georganiseerd en wordt vaak niet gefinancierd. Daardoor is deze ondersteuning nu nog sterk afhankelijk van de bereidheid en (financiële) mogelijkheden van de betreffende organisaties en daarmee zeer onzeker.

Het RvS-advies maakt duidelijk dat de samenleving en de werkplek beter moeten worden ingericht om daadwerkelijk ruimte te bieden aan mensen met een beperking. Dat lukt alleen wanneer specialistische kennis beschikbaar blijft, ook nadat iemand de stap naar een bedrijf heeft gezet.

Daarom pleiten wij ervoor om binnen iedere arbeidsmarktregio een participatietafel in te richten die is verbonden aan het regionale werkcentrum. Aan deze tafel werken gemeenten, UWV, werkgevers, onderwijs, sociaal ontwikkelbedrijven en zorgorganisaties samen.

De beschikbaarheid van specialistische expertise, consultatie en nazorg moet vanuit deze regionale structuur laagdrempelig beschikbaar zijn en structureel gefinancierd worden. Zo voorkomen we dat een werkgever met vragen van loket naar loket wordt gestuurd. Ook voorkomen we dat een plaatsing mislukt omdat passende expertise niet op tijd beschikbaar is.

### **Laat de experimentregeling niet voortijdig stilvallen**

Met het Tijdelijk besluit experiment bredere inzet re-integratie-instrumenten hebben mensen met een beperking die Duurzaam Geen Arbeidsvermogen (DGA) hebben toch de stap naar betaald werk kunnen zetten. Doordat zij in dit traject hun huidige indicatie en Wajonguitkering behielden, durfden zij deze stap te zetten. Wat ons betreft is deze regeling een groot succes. Uit de tussenevaluatie van de beleidsonderzoekers blijkt dat een derde van de deelnemers op enig moment is gestart met betaald werk.

Het is dan ook onlogisch dat het UWV aangeeft dat er vanaf 1 november 2026 geen nieuwe deelnemers meer kunnen instromen. Omdat de looptijd de einddatum (22 april 2028) van het experiment niet mag overschrijden, kunnen de re-integratieinstrumenten niet meer voor nieuwe deelnemers worden ingezet. Terwijl het experiment nog anderhalf jaar loopt, mogen er geen nieuwe mensen meer instromen. Daardoor missen potentieel veel mensen kansen op betaald werk.

Wij vinden het onbegrijpelijk dat de instroom in een succesvol experiment stopt voordat deze goed is geëvalueerd. Wij rekenen erop dat de evaluatie ertoe gaat leiden dat dit experiment wordt omgezet in regulier beleid. Successen moet je koesteren en behouden. De resterende periode zou juist daarom moeten worden benut om deze regeling structureel te borgen. Ondertussen moet de instroom doorgaan, zodat kansen, kennis en energie niet verloren gaan. Wij hopen op uw steun voor ons pleidooi om deze regeling alsnog tot het einde van de looptijd open te stellen voor nieuwe instroom en het experiment snel te evalueren en tot structureel beleid te maken.

Uiteraard zijn wij van harte bereid deze brief nader toe te lichten. Daarvoor kunt u contact opnemen met Stijn Verbruggen, coördinator Public Affairs, via [sverbruggen@vgn.nl](mailto:sverbruggen@vgn.nl) of 06-15862082.

Wij wensen u een vruchtbaar commissiedebat. Twee miljoen mensen met een beperking en bijna tweehonderdduizend medewerkers in de gehandicaptenzorg rekenen op u.

Met vriendelijke groet,



Theo van Uum  
*Directeur*